
Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne
i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O UPOŠLJAVANJU
STRANACA

Proглашава se Zakon o upošljavanju stranaca koji je donio
Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od
07.11.2012. godine i na sjednici Doma naroda od 22.11.2012.
godine.

Broj 01-02-1019-02/12
10. prosinca 2012. godine
Sarajevo

Predsjednik
Živko Budimir, v. r.

ZAKON O UPOŠLJAVANJU STRANACA

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovim se zakonom uređuju uvjeti, način i postupak upošljavanja stranih državljana i osoba bez državljanstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, iznimke od izdavanja radne dozvole, prestanak važenja radne dozvole, vođenje evidencija o izdatim radnim dozvolama i druga pitanja od značaja za upošljavanje stranaca.
- (2) Strancem u smislu stavka (1) ovoga članka smatra se svaka osoba koja nema državljanstvo Bosne i Hercegovine ili osoba bez državljanstva.

Članak 2.

Uposlenjem, u smislu ovoga zakona, smatra se zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme na temelju ugovora o radu, kao i radno angažiranje na temelju ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova.

Članak 3.

- (1) Poslodavcem u smislu ovoga zakona smatra se pravna ili fizička osoba koja obavlja gospodarsku ili drugu djelatnost i upošljava strance na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).
- (2) Obrtnik i osoba koja obavlja srodnu djelatnost, u smislu Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/09 i 42/11), jeste fizička osoba koja obavlja djelatnost u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba s kojima je u obvezi zaključiti ugovor o radu sukladno Zakonu o radu i kolektivnom ugovoru.

Članak 4.

Stranci na temelju ovoga zakona ne mogu biti stavljeni u nepovoljniji položaj na temelju spola, spolnog opredjeljenja, bračnog stanja, obiteljskih obveza, starosti, trudnoće, jezika, vjere, političkog i drugog mišljenja, nacionalne pripadnosti, socijalnog podrijetla, imovnog stanja, rođenja, rase, boje kože ili nekog drugog osobnog svojstva.

Članak 5.

Izrazi koji se koriste u ovome zakonu, a imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 6.

Stranci uposleni kod domaćih pravnih i fizičkih osoba imaju ista prava, obveze i odgovornosti kao i uposleni državljani Federacije, sukladno propisima o radu i upošljavanju, kolektivnom ugovoru i pravilniku o radu, ako međunarodnim sporazumima nije drukčije određeno.

II. UVJETI ZA UPOŠLJAVANJE

1. Radna dozvola

Članak 7.

- (1) Pored općih uvjeta utvrđenih zakonom, kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu, stranac mora posjedovati i radnu dozvolu za zaključivanje ugovora sukladno članku 2. ovoga zakona.
- (2) Radnu dozvolu za zaključivanje ugovora o radu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima sa strancem, na zahtjev poslodavca koji ga upošljava izdaje kantonalna služba za upošljavanje prema sjedištu poslodavca (u daljnjem tekstu: kantonalna služba), uz odobrenje Federalnoga zavoda za upošljavanje.
- (3) Kantonalna služba koja je izdala radnu dozvolu dužna je odmah jedan primjerak radne dozvole dostaviti

mjerodavnoj službi za poslove sa strancima Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Članak 8.

- (1) Radna dozvola je temelj za zaključenje ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova.
- (2) Sukladno utvrđenoj kvoti radnih dozvola u Federaciji, a na temelju zahtjeva poslodavca, radnu dozvolu za zaključivanje ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova, u formi rješenja, izdaje mjerodavna kantonalna služba.
- (3) Radne dozvole utvrđene godišnjom kvotom izdaju se prvo za produljenje već izdatih radnih dozvola, a zatim za novo upošljavanje.
- (4) Zahtjev za produljenje radne dozvole poslodavac je dužan podnijeti u roku 30 dana prije isteka njezinog važenja.
- (5) Protiv rješenja iz stavka (2) ovoga članka može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) u roku 8 dana od dana prijema rješenja.
- (6) Federalno ministarstvo dužno je donijeti rješenje po žalbi, u roku 15 dana od dana podnošenja žalbe.
- (7) Rješenje Federalnoga ministarstva konačno je i protiv njega se ne može pokrenuti upravni spor.

Članak 9.

- (1) Uz zahtjev za izdavanje radne dozvole poslodavac je dužan priložiti:
 - izvod iz relevantnog registra mjerodavnog suda ili rješenje o registraciji za obavljanje djelatnosti izdato od strane mjerodavnog organa sukladno Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima;
 - podatke o strancu kojeg namjerava uposliti u smislu članka 2. ovoga zakona a posebice: ime i prezime, imena i prezimena roditelja, datum rođenja, spol, mjesto prebivališta i adresu stanovanja u zemlji podrijetla, broj, nadnevak i mjesto izdavanja važeće putne isprave;
 - podatke o radnom mjestu ili vrsti posla, te uvjetima rada;
 - dokaz banke kod koje poslodavac ima račun o solventnosti;
 - dokaz o izmirenim poreznim obvezama i uplaćenim doprinosima za sve uposlenike uključujući i stranca u slučaju produljenja radne dozvole;
 - obrazloženje o opravdanosti upošljavanja stranca, vrstu stručne spreme i stručnih znanja i kvalifikacija koje se traže za obavljanje tog posla i
 - ovjeren prijevod diplome o stručnoj spremi na jednom od jezika u službenoj uporabi u Federaciji.
- (2) Ukoliko stranac koji namjerava registrirati obrt podnosi zahtjev za izdavanje radne dozvole uz zahtjev je dužan priložiti:
 - rješenje o odobravanju obavljanja obrta stranom državljaninu;
 - ovjeren prijevod putne isprave ili drugog identifikacijskog dokumenta;
 - ovjeren prijevod diplome o stručnoj spremi na jednom od jezika u službenoj uporabi u Federaciji.

Članak 10.

- (1) Ugovor o radu ili ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova sa strancem poslodavac ne može zaključiti prije nego što je strancu odobren privremeni boravak sukladno zakonu.
- (2) Stranac ne može početi raditi u Federaciji na temelju radne dozvole, prije nego što mu je odobren privremeni boravak.

III. NAČIN I POSTUPAK UPOŠLJAVANJA**Članak 11.**

- (1) Kantonalna služba ne može izdati radnu dozvolu strancu ukoliko se na evidenciji neuposlenih, prema sjedištu poslodavca, nalazi neuposlena osoba koja ispunjava uvjete sukladno zahtjevu za izdavanje radne dozvole, osim u slučaju kada neuposlena osoba odbije uposlenje.
- (2) Iznimno, strancu koji želi zasnovati radni odnos, a na teritoriju Federacije je osnivač ili suosnivač gospodarskog društva, član uprave, član nadzornog vijeća ili ključno osoblje utvrđeno aktom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova društva u većinskom vlasništvu strane pravne ili fizičke osobe, kao i strancu registriranom za obavljanje obrta, kantonalna će služba izdati radnu dozvolu, bez obzira nalaze li se na evidenciji neuposlenih osobe koje ispunjavaju uvjete koji su navedeni u zahtjevu za izdavanje radne dozvole.
- (3) U slučaju kada zahtjev za izdavanje radne dozvole podnosi stranac iz stavka (2) ovoga članka postupak izdavanja radne dozvole okončat će se najkasnije u roku 15 dana od dana donošenja zahtjeva.
- (4) Stranci koji obavljaju volonterski rad u humanitarnim organizacijama, udrugama građana ili fondacijama oslobođeni su obveze pribavljanja radne dozvole.

Članak 12.

- (1) Na temelju radne dozvole stranac može raditi samo na onom radnom mjestu ili na onoj vrsti poslova za čije je obavljanje radna dozvola izdata, te na temelju koje je strancu odobren privremeni boravak.
- (2) Radna dozvola izdata po zahtjevu jednog poslodavca ne može se prenositi na drugog poslodavca, niti se može koristiti dulje od vremena za koje je radna dozvola izdata.

Članak 13.

- (1) Radna dozvola izdaje se za razdoblje koje je tri mjeseca kraće od vremena važenja putne isprave.
- (2) Radna dozvola ne može se izdati s rokom važenja duljim od jedne godine.

IV. KVOTA RADNIH DOZVOLA**Članak 14.**

- (1) Na temelju potrebe za upošljavanjem stranca u Federaciji, Federalni zavod za upošljavanje putem Agencije za rad i upošljavanje Bosne i Hercegovine podnosi Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine podatke o broju potrebnih radnih dozvola za strance, prema stupnju i vrsti obrazovanja, odnosno kvalifikacija i stručnosti.
- (2) Prednost pri izdavanju radnih dozvola imaju stranci koji već imaju odobren privremeni boravak u Bosni i Hercegovini na temelju spajanja obitelji sa strancem s odobrenim privremenim boravkom.

Članak 15.

- (1) Radna dozvola može se izdati neovisno o utvrđenoj godišnjoj kvoti radnih dozvola u sljedećim slučajevima:
 - a) strancu koji ima naobrazbu koja odgovara visokoj naobrazbi, završenom postdiplomskom ili doktorskom studiju u Federaciji,
 - b) strancu čiji se rad u Federaciji zasniva na međunarodnom sporazumu,
 - c) strancu koji obavlja ključne poslove u poslovnom subjektu, a koji nije izuzet od potrebe posjedovanja radne dozvole na temelju međunarodnog sporazuma,
 - d) učiteljima ili nastavnicima koji izvode ili pomažu u nastavi u obrazovnim ustanovama, zbog svog specifičnog znanja,

- e) profesionalnim sportašima ili sportskim djelatnicima koji na temelju valjano zaključenog ugovora rade u Federaciji,
- f) strancu koji je u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici sa strancem s odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini ili je dijete stranca s odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini.
- (2) U slučaju iz stavka (1) točka a) ovoga članka u postupku donošenja odobrenja službena osoba Federalnoga zavoda za upošljavanje vrši provjeru ima li na evidencijama neuposlenih u Federaciji osoba koje ispunjavaju uvjete koje zahtijeva poslodavac za zaključenje ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova sa strancem.
- (3) Odobrenje za izdavanje radne dozvole u slučaju iz stavka (2) ovoga članka izdat će se samo ukoliko neuposlene osobe s evidencije kantonalnih službi, izvan mjesta sjedišta poslodavca, ne prihvate ponuđeno uposlenje.

1. Iznimke od izdavanja radne dozvole**Članak 16.**

- (1) Radnu dozvolu za rad u Federaciji ne moraju imati sljedeće kategorije stranaca:
 - a) ključne osobe koje se imenuju na pozicije članova nadzornog odbora pravne osobe sa sjedištem u Federaciji, osnovane kao gospodarsko društvo u većinskom vlasništvu strane pravne, odnosno fizičke osobe, ako imenovanje nema karakter radnoga odnosa, niti rad na tim pozicijama traje dulje od ukupno tri mjeseca godišnje;
 - b) osnivači gospodarskog društva sa sjedištem u Federaciji koji u tom gospodarskom društvu obavljaju određene poslove, ako takav rad nema karakter radnog odnosa, niti traje dulje od ukupno tri mjeseca godišnje;
 - c) sveučilišni profesori koje visokoškolske ustanove u Federaciji angažiraju za predavače, znanstvenici na znanstvenom ili stručnom usavršavanju, znanstvenici koji su predstavnici međunarodnih organizacija, te znanstvenici koji sudjeluju u provedbi znanstvenoistraživačkih projekata važnih za Federaciju;
 - d) stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih i obrazovnih institucija, koji u Federaciji obavljaju stručni posao u okviru programa kulturne i obrazovne suradnje;
 - e) civilni i vojni službenici vlada drugih država koji u Federaciju dolaze da rade na temelju ugovora o suradnji s organima Bosne i Hercegovine;
 - f) članovi znanstvenih međunarodnih misija, koji obavljaju istraživanja u Federaciji, a koje je odobrilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;
 - g) predstavnici vjerskih zajednica registriranih u Federaciji dok obavljaju posao koji je isključivo u svezi s vjerskom službom;
 - h) strani dopisnici akreditirani u Federaciji ili izvještači stranih medija;
 - i) umjetnici i tehničko osoblje, odnosno autori i izvođači operskih, baletnih, dramskih i drugih kazališnih priredbi ili koncertnih, likovnih i drugih kulturnih priredbi ili autori i izvođači u oblasti glazbene, glazbeno-scenske, plesne i baletne umjetnosti, kao i prateće izvještačko, organizacijsko i tehničko osoblje koje sudjeluje u kulturnim radionicama, susretima i kolonijama, ako zbog toga u Bosni i Hercegovini ne borave dulje od 30 dana

- neprekidno, niti dulje od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima;
- j) stranci koji, na temelju ugovora s Vijećem ministara Bosne i Hercegovine, Ministarstvom obrane Bosne i Hercegovine, Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine ili Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine obavljaju poslove za potrebe obrane, pravnog sustava ili sigurnosti države ili se stručno usavršavaju u tim oblastima;
 - k) stranci koji u Federaciju dolaze radi sudjelovanja na sportskim i šahovskim priredbama;
 - l) stručnjaci u oblasti zaštite kulturne baštine, knjižničarstva i arhivističke djelatnosti, ako zbog toga u Bosni i Hercegovini ne borave dulje od 30 dana neprekidno, ni dulje od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima;
 - m) stranci koje je uputio strani poslodavac, a koji omogućavaju stručno usavršavanje i obuku osobama uposlenim kod fizičkih i pravnih osoba sa sjedištem u Federaciji, u trajanju od ukupno tri mjeseca godišnje;
 - n) stranci kojima je odobren privremeni boravak u svrhu stručnog usavršavanja ili obuke, ako njihovo stručno usavršavanje ne traje dulje od ukupno tri mjeseca godišnje;
 - o) stranci koji obavljaju poslove u svezi s isporukom, montažom i servisom strojeva ili opreme, ako njihov rad ne traje dulje od 30 dana neprekidno, niti dulje od ukupno tri mjeseca godišnje s prekidima;
 - p) stranci koji sudjeluju na organiziranim znanstvenim, stručnim skupovima i seminarima;
 - r) stranci koji sudjeluju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac;
 - s) stranci uposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima, ako u Bosni i Hercegovini ne borave dulje od tri mjeseca godišnje;
 - t) stranac s kojim je državljanin Bosne i Hercegovine u braku ili izvanbračnoj zajednici, ili je dijete državljanina Bosne i Hercegovine, ako ima odobren boravak u Bosni i Hercegovini;
 - u) stranci koji u Federaciji imaju status redovnog učenika ili studenta kada obavljaju poslove privremenog karaktera sukladno propisima koji reguliraju takvo obavljanje poslova;
 - v) stranci kojima je u Bosni i Hercegovini odobrena međunarodna zaštita ili privremena zaštita i stranci s odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini.
- (2) Kategorije stranaca iz stavka (1) toč. i), l), m), o), r) i s) ovoga članka smiju boraviti u Bosni i Hercegovini u svrhu rada samo ako imaju zaključen valjan ugovor s fizičkom ili pravnom osobom koja je u Federaciji registrirana za obavljanje tih djelatnosti.

Članak 17.

Stranci s odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini, stranci s odobrenom međunarodnom zaštitom i stranci s odobrenom privremenom zaštitom imaju pravo na rad u Federaciji kao i državljani Bosne i Hercegovine.

2. Prestanak važenja radne dozvole

Članak 18.

- (1) Radna dozvola prestaje važiti:
- a) istekom roka na koji je izdata i u svakom slučaju istekom godine dana od dana izdavanja;
 - b) neodobravanjem, prestankom ili otkazom privremenog boravka u Bosni i Hercegovini;

- c) prestankom i otkazom ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova, kao i prestankom obavljanja obrta;
 - d) stavljanjem izvan snage radne dozvole.
- (2) U slučajevima iz stavka (1) toč. b), c) i d) ovoga članka radna dozvola prestaje važiti s danom konačnosti rješenja o prestanku važenja radne dozvole.
- (3) O slučaju iz stavka (1) točka b) ovoga članka služba za poslove sa strancima će najkasnije tijekom istog radnog dana u kojem je donesena odluka obavijestiti kantonalnu službu o neodobravanju, prestanku ili otkazu privremenog boravka.
- (4) O slučaju iz stavka (1) toč. a), c) i d) ovoga članka kantonalna će služba najkasnije tijekom istog radnog dana obavijestiti službu za poslove sa strancima o isteku roka važenja radne dozvole, prestanku i otkazu ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova i stavljanju izvan snage radne dozvole.

Članak 19.

- (1) Protiv rješenja o prestanku važenja radne dozvole poslodavac ili stranac mogu izjaviti žalbu Federalnom ministarstvu u roku 8 dana od dana prijema rješenja.
- (2) O žalbi iz stavka 1. ovoga članka Federalno ministarstvo odlučuje u roku 15 dana od njezinog podnošenja, rješenjem koje je konačno i protiv njega se ne može pokrenuti upravni spor.

Članak 20.

- (1) Strancu koji je pravomoćno osuđen za kazneno djelo za koje mu je izrečena kazna zatvora ili prekršajna sankcija, zaštitna mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, mjerodavna kantonalna služba rješenjem će staviti izvan snage važeću radnu dozvolu i u roku tri dana dostaviti je poslodavcu kod koga je stranac uposlen i Upravi za inspekcijske poslove Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Protiv rješenja kantonalne službe o stavljanju izvan snage radne dozvole može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku 8 dana od dana prijema rješenja. Federalno ministarstvo je dužno u roku 15 dana donijeti odluku o žalbi. Rješenje Federalnoga ministarstva je konačno i protiv njega se ne može pokrenuti upravni spor.
- (3) Presudu ili rješenje iz stavka (1) ovoga članka mjerodavni sud dužan je dostaviti mjerodavnoj kantonalnoj službi.
- (4) Osobi iz stavka (1) ovoga članka ne može se izdati nova radna dozvola prije isteka godine dana od dana oduzimanja radne dozvole.

Članak 21.

- (1) O izdatim radnim dozvolama kantonalne službe vode evidenciju sukladno Pravilniku o evidencijama u oblasti upošljavanja ("Službene novine Federacije BiH", broj 24/06).
- (2) Federalni zavod za upošljavanje vodi statističke evidencije o izdatim radnim dozvolama koje moraju biti javne i transparentne.
- (3) Podaci o uposlenim strancima u Federaciji moraju se razvrstavati po spolnoj strukturi sukladno propisima o jednakopravnosti spolova.

3. Stranci na koje se ne primjenjuje ovaj zakon

Članak 22.

Odredbe ovoga zakona ne primjenjuju se na stranca koji:

- a) je član diplomatske misije, odnosno konzularnog ureda strane države ili član misije koja ima diplomatski status i kojem je izdata posebna iskaznica;

- b) na temelju međunarodnog ugovora ima privilegije i imunitete;
- c) u Federaciji obavlja poslove na temelju međunarodnog sporazuma o stručnoj tehničkoj pomoći koji Bosna i Hercegovina zaključuje s drugom državom, međunarodnom organizacijom ili Europskom unijom, ili provodi projekt sukladno takvom međunarodnom sporazumu;
- d) je direktor gospodarskog društva u većinskom vlasništvu strane pravne ili fizičke osobe;
- e) je uposlenik poslodavca sa sjedištem u drugoj državi s kojom Bosna i Hercegovina ima zaključen ugovor o socijalnom osiguranju, a upućen je u Federaciju da za njega obavi poslove za razdoblje određeno tim ugovorom.

Članak 26.

Stupanjem na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o upošljavanju stranaca ("Službene novine Federacije BiH", broj 8/99).

Članak 27.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Radoje Vidović, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Fehim Škaljić, v. r.

4. Nadzor nad primjenom zakona

Članak 23.

- (1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga zakona i na temelju njega donesenih propisa vrši Federalno ministarstvo.
- (2) Nadzor nad primjenom ovoga zakona i na temelju njega donesenih propisa, obavlja federalni, odnosno kantonalni inspektor rada.
- (3) Nadzor iz stavka (2) ovoga članka u gospodarskom društvu ili ustanovi od interesa za Federaciju vrši federalni inspektor rada, ako drugim zakonom nije drukčije određeno.

V. KAZNENE ODREDBE

Članak 24.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj poslodavac – pravna osoba ako:
 - a) uposli stranca bez radne dozvole,
 - b) sa strancem ne zaključi ugovor o radu ili ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova sukladno članku (2) ovoga zakona,
 - c) stranca rasporedi na poslove koji nisu sukladni radnoj dozvoli i ugovoru o radu ili ugovoru o obavljanju privremenih i povremenih poslova, suprotno članku 12. stavak (1) ovoga zakona;
 - d) radnu dozvolu izdatu strancu, prenese na drugog poslodavca, suprotno članku 12. stavak (2) ovoga zakona i
 - e) strancu produlji rad nakon prestanka važenja radne dozvole suprotno članku 13. stavak (2) ovoga zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka bit će kažnjen poslodavac – fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM.
- (3) Poslodavcu koji je pravna osoba kao i poslodavcu koji je fizička osoba koji ponovi prekršaj iz stavka (1) ovoga članka, mjerodavna inspekcija rada može izreći mjeru zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.
- (4) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka bit će kažnjena odgovorna osoba kod poslodavca koji je pravna osoba novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

- (1) Zahtjevi za izdavanje radne dozvole zaprimljeni prije stupanja na snagu ovoga zakona bit će okončani po odredbama ovoga zakona.
- (2) Postupci za izdavanje radnih dozvola započeti prije stupanja na snagu ovoga zakona, koji nisu okončani, bit će okončani prema odredbama ovoga zakona.